

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)
Громадська спілка «Полтавське товариство
сільського господарства»**

Кафедра захист рослин

**VII Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»,
присвячена 90-річчю з дня народження
засновника національної моделі органічного землеробства
Семена Антонця**

*25 листопада 2025 року
м. Полтава*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)
Громадська спілка «Полтавське товариство
сільського господарства»**

Кафедра захист рослин

**VII Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»,
присвячена 90-річчю з дня народження
засновника національної моделі органічного
землеробства Семена Антонця**

25 листопада 2025 року

м. Полтава

Мусієнко Н. О., Поспелова Г. Д.	КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАХИСТУ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР ВІД ФУЗАРІОЗНИХ В'ЯНЕНЬ	56
Пелих В. Ю., Муха Б. Г., Яресько А. О.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГІЦИДУ ПРЕВІКУР ЕНЕРДЖІ ПРОТИ ХВОРОБ ОГІРКА ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ	59
Сіренко В. О., Голуб О. Р. Лавріненко І.Г. Лісовий В.М.	ХВОРОБИ КАЧАНІВ КУКУРУДЗИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОШКОДЖЕННЯМИ КУКУРУДЗЯНИМ СТЕБЛОВИМ МЕТЕЛИКОМ І БАВОВНИКОВОЮ СОВКОЮ	61
Чамара Р. С., Коваленко Н. П.	САМШИТОВА ВОГНІВКА У ЗМІШАНИХ НАСАДЖЕННЯХ: РИЗИКИ ТА АДАПТАЦІЯ	65
РОЗДІЛ 3. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО РОСЛИННИЦТВА І ЗЕМЛЕРОБСТВА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ		68
Vasko O. A., Tyshchuk D. V., Hlushchenko L. A.	SPECIES COMPOSITION OF PATHOGENIC FUNGI AND SUSCEPTIBILITY OF MEDICINAL PLANTS	68
Баган А. В., Гордієнко Д. А.	ПІДБІР СОРТИМЕНТУ ДЕКОРАТИВНИХ КУЛЬТУР ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ МАЛОГО САДУ	72
Баган А. В., Дмитришина О. В.	ОСОБЛИВОСТІ ПІДБОРУ ТА ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ПРИ ОЗЕЛЕНЕННІ АДМІНІСТРАТИВНИХ БУДІВЕЛЬ В УМОВАХ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	74
Баган А. В., Маслівець О. В.	ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ	76
Баган А. В., Мусієнко Н. О.	ВИРОЩУВАННЯ КІНОА (<i>CHENOPodium QUINOA L.</i>) ЯК ПЕРСПЕКТИВНОЇ НІШЕВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ	80
Баган А. В., Мусієнко Н. О.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ЧІА (<i>SALVIA HISPANICA L.</i>) В УКРАЇНІ	82
Баган А. В., Рощепа Д. О.	МЕТОДИ СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ У СЕЛЕКЦІЇ ТРОЯНД	84
Бараболя О. В., Храпач А. О.	ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ: ПОКРОКОВИЙ ПОСІБНИК	86
Барат М. Ю., Баган А. В.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО	92
Барат Ю. М., Дудка Є. О.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЖИМОЛОСТІ (<i>Lonicera caerulea L.</i>) У ПРОМИСЛОВОМУ САДІВНИЦТВІ	94
Білявська Л. Г., Буцький О. С., Білявський Ю. В.	ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗА ОПТИМАЛЬНОЇ НОРМИ ВІСІВУ НАСІННЯ В УМОВАХ ПОСУХИ ТА СТРЕСУ	96

Завдяки їм можливо цілеспрямовано впливати на ключові фізіологічні процеси рослин, максимально розкривати потенціал сортів, закладений природою та селекцією.

Важливою властивістю біологічних препаратів є їх здатність підвищувати стійкість рослин до стресових умов – різких коливань температур, токсичного впливу пестицидів, а також ураження шкідниками та хворобами [3].

Отже, елементи технології вирощування ріпаку озимого мають наукове обґрунтування та потребують подальшого вивчення з урахуванням конкретних ґрунтово-кліматичних умов й сучасних викликів аграрного виробництва.

Бібліографія:

1. Блащук М. І., Тищенко Л. Д. Науково-практичні рекомендації по вирощуванню ріпаку. Черкаський інститут АПВ. 2010. 30 с.
2. Вишнівський П. С. Вплив строків сівби та системи удобрення на перезимівлю ріпаку озимого. *Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Землеробство»*. 2010. Вип. 83. С. 78-81.
3. Волощук О. П., Волощук І. С., Косовська Р. Ю. Вплив передпосівної обробки насіння та позакореневого підживлення рослин рiстрегуляторами на перезимівлю ріпаку озимого. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво : міжвід. темат. наук. зб.* 2012. Вип. 54 (I). С. 15-25.
4. Мазур В. А., Мацера О. О. Аналіз структурних елементів урожайності рослин озимого ріпаку залежно від впливу удобрення та строку посіву. *Збірник наукових праць ВНАУ: Сільське господарство та лісівництво*. № 9. 2018. С. 41-50.
5. Рожкован В. Вітчизняні сорти озимого ріпаку. Озимий ріпак від А до Я (спецвипуск). *Пропозиція : укр. журнал з питань агробізнесу*. Київ : ТОВ «Юнівест Медіа», 2013. С. 12-13.
6. Чехов С. Аналіз пропозиції на вітчизняному ринку насіння ріпаку. *Економічний дискурс. Міжнародний збірник наукових праць*. Вип. 1. 2016. С. 51-60.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЖИМОЛОСТІ (*Lonicera caerulea L.*) У ПРОМИСЛОВОМУ САДІВНИЦТВІ

Барат Ю. М., Дудка Є. О.

Полтавський державний аграрний університет

Жимолость голу́ба (*Lonicera caerulea L.*) упродовж останніх років дедалі активніше розглядається як перспективна культура для промислового садівництва в Україні. Підвищений інтерес до неї зумовлений кількома важливими чинниками: раннім дозріванням плодів, їх високою біологічною цінністю, стійкістю рослин до несприятливих кліматичних умов, а також зростаючим попитом на ягідну продукцію з функціональними властивостями.

Однією з ключових переваг жимолості є надзвичайно ранній термін досягання ягід. У більшості сортів плоди досягають на 7–10 днів раніше, ніж у суниці садової, що забезпечує їй виняткове ринкове значення. Саме рання

продукція має найбільший попит серед споживачів, а фермери отримують можливість реалізувати врожай за вищою ціною, ніж традиційні культури, що досягають пізніше. Таким чином, жимолость здатна формувати новий сегмент на внутрішньому ринку свіжих ягід і розширити експортні можливості України [2].

Важливою особливістю культури є висока морозостійкість та стійкість до весняних приморозків, що дає змогу успішно вирощувати її у зонах ризикованого землеробства. Дослідження, проведені у біостаціонарі Вінницького національного аграрного університету, підтвердили, що види роду *Lonicera* добре пристосовуються до місцевих умов, відзначаються невибагливістю до ґрунтів та збереженням декоративності протягом усього вегетаційного періоду [3]. Це робить жимолость універсальною культурою, яку можна використовувати як у промисловому садівництві, так і в ландшафтному озелененні.

Не менш важливим є склад плодів жимолості. Встановлено, що ягоди містять значну кількість біологічно активних речовин: вітаміну С, поліфенолів, органічних кислот, пектинових сполук, а також антоціанів, які забезпечують насичене синьо-фіолетове забарвлення та виражені антиоксидантні властивості. У ході досліджень, проведених українськими науковцями, було підтверджено, що пюре з плодів жимолості характеризується високим вмістом поліфенольних сполук і може використовуватися як сировина для виробництва функціональних продуктів харчування, натуральних барвників і навіть дієтичних добавок [1].

Завдяки таким властивостям жимолость можна розглядати не лише як культуру для безпосереднього споживання, а й як перспективний компонент харчової та фармацевтичної промисловості. В умовах сучасного ринку, орієнтованого на здорове харчування, це є надзвичайно актуальним. Попит на органічні та екологічно чисті продукти постійно зростає, а жимолость відповідає цим вимогам завдяки високій стійкості до хвороб і шкідників, що дає можливість мінімізувати застосування пестицидів у промислових насадженнях.

Разом з тим, розвиток промислового вирощування жимолості в Україні стикається з низкою проблем. Насамперед бракує достатньої кількості якісного садивного матеріалу сучасних сортів, придатних для механізованого збирання ягід. Ручне збирання є трудомістким і підвищує собівартість продукції, що ускладнює конкуренцію на зовнішніх ринках. Водночас у світі вже активно ведуться селекційні роботи з отримання сортів, які поєднують великоплідність, транспортабельність і дружне досягання, що дозволяє застосовувати механізовані технології збору врожаю.

Перспективи промислового вирощування жимолості в Україні визначаються поєднанням агробіологічних і ринкових факторів. З одного боку, культура має високу адаптивність до різних регіонів країни, а з іншого – відкриває нові можливості для розвитку нішевого ягідництва та експорту. Особливо цінними є напрями переробки плодів у вигляді соків, концентратів,

джемів, вин та замороженої продукції. Це дозволяє розширити асортимент та збільшити терміни зберігання й реалізації.

Таким чином, жимолость є культурою з високим потенціалом для промислового садівництва в Україні. Поєднання раннього досягання, морозостійкості, невибагливості до умов вирощування та високого вмісту біологічно активних речовин робить її конкурентоспроможною як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Вирішення проблеми забезпечення якісним садивним матеріалом, впровадження інтенсивних технологій вирощування і розвиток переробної інфраструктури створять передумови для масштабного поширення цієї культури. У перспективі жимолость може стати важливою нішевою ягодою, яка принесе економічну вигоду виробникам і забезпечить споживачів цінним продуктом для здорового харчування.

Бібліографія:

1. Вайсєро О. О., Кохан О. О., Крапивницька І. О., Оболкіна В. І. Дослідження вмісту біологічно-активних сполук у пюре з плодів жимолості. *Матеріали VI Міжнародної спеціалізованої науково-практичної конференції “Ресурсо- та енергоощадні технології виробництва і пакування харчової продукції – основні засади її конкурентоздатності”*. Київ, НУХТ, 2017. С. 128-130.
2. Інститут садівництва НААН / Агроновості / Жимолость має хороший потенціал для українського ринку. *Agro-Business сьогодні*, 2021. URL: <https://agro-business.com.ua>
3. Матусяк М. В. Біолого-екологічні особливості використання видів роду жимолость (*Lonicera L.*) в умовах біостанціону Вінницького національного аграрного університету. *Науковий вісник НЛТУ*. 2018. т. 28. №10. С. 41-43.

ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗА ОПТИМАЛЬНОЇ НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ В УМОВАХ ПОСУХИ ТА СТРЕСУ

Білявська Л. Г., Буцький О. С., Білявський Ю. В.
Полтавський державний аграрний університет

В сучасних умовах, на ефективність ведення господарства суттєво впливають окремі технологічні елементи та їх доцільність. Й це, в першу чергу стосується продовольчої культури – ячмінь ярий (*Hordeum vulgare L.*). Ячмінь – культура досить поширена. Її цінність відома. Потепління клімату та значні зміни погодних умов, особливо в останні роки, вимагає сучасні сорти ячменю ярого, які посухостійкі. Їх пристосованість та важливі господарсько-цінні властивості, впливають на формування оптимального та якісного врожаю [1].

Вивчення нових сортів та всебічна оцінка окремих елементів технології дає можливість підвищити ефективність виробництва, за умов аналізу елементів структури врожаю та сортових особливостей. Норма сівби ячменю ярого є важливим чинником регулювання врожаю. Рослини індивідуально реагують на різні густоти. За оптимальної густоти, вони ефективно використовують